

GÜNCEL İSTATİSTİKLERLE DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ÇORAP TİCARETİ 2012

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ

MAYIS 2013

GÜNCEL İSTATİSTİKLERLE DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ÇORAP TİCARETİ 2012

I. Giriş	1
II. Dünya Çorap Ticareti.....	2
İhracat	2
İthalat	3
III. En Fazla Çorap İthal Eden Ülkelerde Durum.....	5
ABD'nin Çorap İthalatı.....	5
Japonya'nın Çorap İthalatı	7
Almanya'nın Çorap İthalatı	9
İngiltere'nin Çorap İthalatı	11
Fransa'nın Çorap İthalatı.....	13
IV. Türkiye'nin Çorap Dış Ticareti	14
Çorap İhracatının Örmek Konfeksiyon İhracatındaki Payı	16
Ürün Bazında Çorap İhracatı	17
Çorap İhracatında Başlıca Pazarlar	19
Türkiye'nin Çorap İthalatı	21
Çorap İthalatının Örmek Konfeksiyon İthalatındaki Payı.....	23
Ürün Bazında Çorap İthalatı.....	24
Çorap İthalatında Başlıca Tedarikçiler	26
V. Değerlendirme.....	28

GÜNCEL İSTATİSTİKLERLE DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ÇORAP TİCARETİ 2012

I. Giriş

Çoraplar, tarihi taş devrine kadar uzanan, dünyanın en eski giyim eşyalarındandır. Yıllarca elde örülen çoraplar, yüzyıllar içinde makina kullanılarak üretilmeye başlamış, üretim artınca kullanım da yaygınlaşmış ve sanayi devrimi ile gelişen teknoloji, seri üretimin yolunu açmıştır. Bu süreçte naylon ve benzeri sentetik liflerin bulunması ile pamuk, yün gibi doğal liflerin yanısıra sentetik lifler de çorap üretiminde kullanılmaya başlamıştır.

Özellikle 1940 yılından sonra gerek hammadde gerekse teknoloji anlamında tekstil ve konfeksiyon sanayiindeki gelişmeler paralelinde çorap sektöründe de pekçok yenilik ve gelişme olmuş, üretim yelpazesi genişlemiş ve çoraplar çeşitlenmiştir. İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılda artık nitelikli ve modern çoraplar tasarlanmakta ve üretilmektedir.

Bugün çoraplar her kesimden insan için vazgeçilmez giysilerdir ve sağlık-estetik gibi kaygılar ile çoraplara ilave nitelikler kazandırılması, kullanımını her geçen gün arttırmaktadır.

Yumuşak sarış rahatlığı, daha iyi esneme ve geri toplama performansı, geliştirilmiş nefes alabilme özellikleri, gümüş iyonları katkısı ile istenmeyen kokuların önlenmesi ve antibakteriyel özellikler, geliştirilmiş nem kontrolü ile serinletici etki, basınç ayarlanarak vücuttaki kan dolaşımının hızlandırılması, sık yıkanmaya karşı daha az solma, aromaterapi, günümüz çoraplarına ileri teknolojiler ile kazandırılan özelliklerdendir.

Bu çalışma, dünyanın en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapan altıncı ülkesi olan Türkiye'de, çorap sanayiinin oldukça önemli bir alt sektör olduğu ve ihracat potansiyeli dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Çalışmada esas, sektörel dış ticareti en güncel ve güvenilir istatistiklerle ortaya koymaktır. Bu bakımdan çalışmada önce dünya çorap ihracatı ve ithalatı ITC/Trademap kaynaklı uluslararası istatistiklerden 2011 ve 2012 yıllık olarak ülkeler bazında ortaya konmuş, dünyanın en fazla çorap ihracatı yapan beş ülkesinde Türkiye'nin konumu ve pazar payı irdelenmiş ve Türkiye'nin 2000 yılından 2012 yılına son onüç yılda çorap ihracatı ve ithalatı ürünler ve ülkeler bazında verilmiştir.

II.Dünya Çorap Ticareti

İhracat

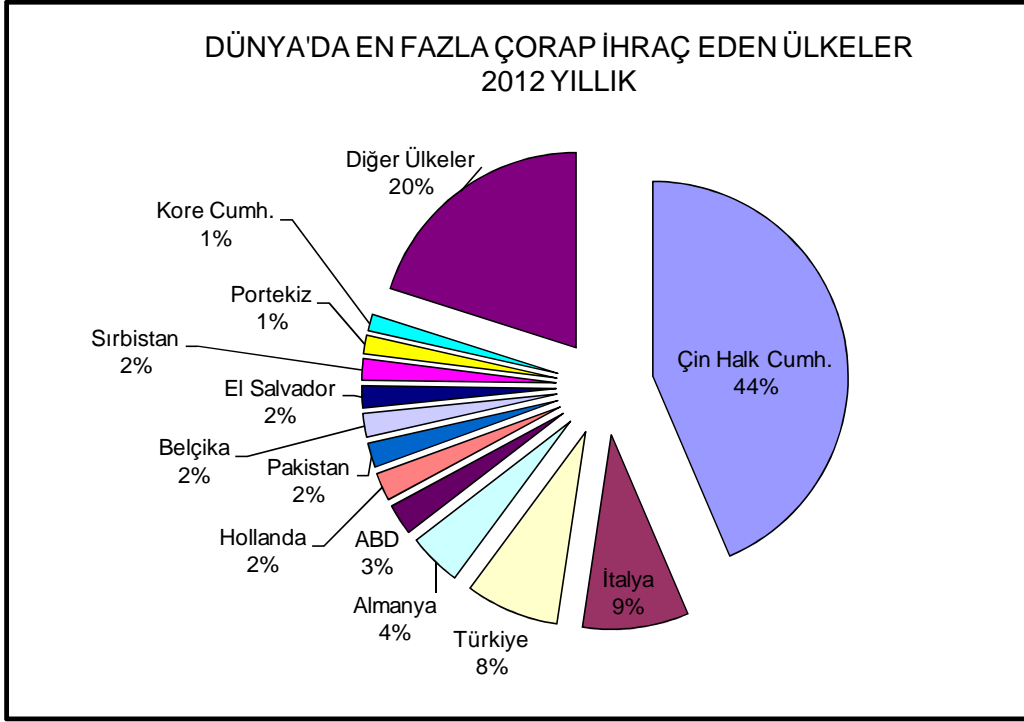
ITC/Trademap kaynaklı uluslararası istatistiklere göre, 2012 yılında dünya çorap ihracatı 2011 yılına kıyasla %5 oranında azalarak 13,4 milyar dolardan 12,8 milyar dolara gerilemiştir. 146 ülke çorap ihracatı yapmıştır.

En fazla çorap ihracatı yapan ülkeler Çin Halk Cumhuriyeti, İtalya, Türkiye, Almanya ve ABD olarak sıralanmaktadır. Hollanda, Pakistan, Belçika, El Salvador, Sırbistan, Portekiz ve Kore Cumhuriyeti önde gelen ihracatçılardandır.

2012 yılında en fazla çorap ihracatı yapan ülkelere ilişkin ihracat verileri ile yıllık değişim oranları ve paylar, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

DÜNYA'DA EN FAZLA ÇORAP İHRAÇ EDEN ÜLKELER				
2011 - 2012 YILLIK				
\$ SIRALI				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 2012	
	DEĞER	DEĞER	DEĞİŞİM	PAY
			%	%
Çin Halk Cumhuriyeti	5.175.204	5.579.666	8	44
İtalya	1.319.340	1.129.818	- 14	9
Türkiye	1.057.229	993.028	- 6	8
Almanya	657.563	568.164	- 14	4
ABD	329.867	326.635	- 1	3
Hollanda	314.471	296.642	- 6	2
Pakistan	267.701	259.925	- 3	2
Belçika	271.981	248.556	- 9	2
El Salvador	199.883	234.233	17	2
Sırbistan	210.318	227.899	8	2
Portekiz	234.341	195.168	- 17	2
Kore Cumhuriyeti	209.242	176.683	- 16	1
Meksika	161.611	155.757	- 4	1
Polonya	165.606	150.045	- 9	1
Hırvatistan	146.960	140.318	- 5	1
Fransa	150.802	122.960	- 18	1
İngiltere	124.711	121.577	- 3	1
Endonezya	117.126	120.733	3	1
Avusturya	146.044	119.292	- 18	1
Tayvan	112.498	108.768	- 3	1
İlk 20 Ülke Toplamı	11.372.498	11.275.867	- 1	88
Dünya Çorap İhracatı	13.426.232	12.808.847	- 5	100
20 Ülkenin Payı %	85	88		

Kaynak: Trademap / Mayıs 2013

Çin Halk Cumhuriyeti 5,6 milyar dolarlık ihracat rakamı ile dünya pazarının %44'ünü elinde tutmaktadır. İtalya 1,2 milyar dolar ile pazarın %9'unu elinde tutarken, Türkiye'nin 993 milyon dolar ile pazar payı %8'dir. Dördüncü büyük çorap ihracatçısı Almanya 568,2 milyon dolar ile dünya çorap ihracatından %4 pay alırken, ABD 326,6 milyon dolarlık ihracat ile dünya pazarından %3 pay almaktadır.

2012 yılında en fazla ihracat yapan ilk yirmi ülke, 12,8 milyar dolarlık ihracatın %88'ini gerçekleştirmiştir. Bu yirmi ülkeden onaltısının ihracatı %1 ile %18 arasında değişen oranlarda azalırken, sadece dört ülkenin ihracatı %3 ile %17 arasında değişen oranlarda artmıştır. Çorap ihracatını en yüksek oranlı arttıran ülke El Salvador olurken, ihracat 199,9 milyondan %17 artış ile 234,2 milyona çıkmıştır. Sırbistan %8, Çin Halk Cumhuriyeti %8 ve Endonezya %3 oranında artışlarla dikkat çeken diğer ülkelerdir.

En fazla ihracat yapan ilk yirmi ülke içerisinde 2012 yılında ihracatı azalan ülkeler arasında %18'lik düşüşlerle Avusturya ve Fransa, %17'lik düşüşle Portekiz, %14'lük düşüşlerle İtalya ve Almanya yer almaktadır. Yüksek oranlı ihracat düşüşlerinin görüldüğü ülkelerin AB ülkeleri olması dikkat çekicidir.

İthalat

2012 yılında 218 ülke toplam 11,9 milyar dolar değerinde çorap ithalatı gerçekleştirmiştir. İthalat, 2011 yılına kıyasla %0,3 oranında azalmıştır. En fazla ithalat yapan ilk yirmi ülke toplam ithalatın %80'ini gerçekleştirmiş bulunmaktadır.

En fazla çorap ithalatı yapan ülke olarak ABD yerini korumaktadır. ABD dünya ithalatının %18'ini gerçekleştirmektedir ve 2012 yılında ülkenin çorap ithalatı %4 oranında artışla 2,1 milyar dolara yükselmiştir. Japonya, Almanya, İngiltere, Fransa,

Rusya Federasyonu ve İtalya diğer önemli çorap ithalatçısı ülkelerdir. Bu noktada, 2010 yılında - iki yıl önce - üçüncü ithalatçı olan Japonya'nın 2012 yılı itibarıyla Almanya'yı geçerek ikinci sıraya yükseldiğini, benzer şekilde Rusya Federasyonu'nun yedinci büyük ithalatçı konumundan İtalya'yı geçerek altıncılığa yükseldiğini hatırlamakta fayda görülmektedir.

Dünyanın en fazla çorap ithal eden ülkelere ilişkin veriler, yıllık değişimler ve dünya ithalatında paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

DÜNYA'DA EN FAZLA ÇORAP İTHAL EDEN ÜLKELER				
2011 - 2012 YILLIK				
\$ SIRALI				
<i>Birim: 1.000 \$</i>				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 2012	
	DEĞER	DEĞER	DEĞİŞİM	PAY
			%	%
ABD	2.031.254	2.114.699	4	18
Japonya	1.130.013	1.181.836	5	10
Almanya	1.267.251	1.031.592	- 19	9
İngiltere	831.478	790.104	- 5	7
Fransa	707.813	609.250	- 14	5
Rusya Federasyonu	511.995	599.198	17	5
İtalya	559.171	465.514	- 17	4
Vietnam	2.394	373.615	15.506	3
Hollanda	391.765	326.026	- 17	3
İspanya	399.045	271.992	- 32	2
Kanada	267.227	264.647	- 1	2
Belçika	265.511	253.827	- 4	2
Avusturya	246.918	212.779	- 14	2
Kırgızistan	13.319	208.219	1.463	2
Birleşik Arap Emirlikleri	141.850	169.745	20	1
İsviçre	170.113	152.342	- 10	1
İsveç	165.829	147.594	- 11	1
Avustralya	149.615	146.781	- 2	1
Polonya	126.713	106.993	- 16	1
Norveç	132.433	99.657	- 25	1
İlk 20 Ülke Toplamı	9.511.707	9.526.410	0,2	80
Dünya Çorap İthalatı	11.938.468	11.904.094	- 0,3	100
20 Ülkenin Payı %	80	80		

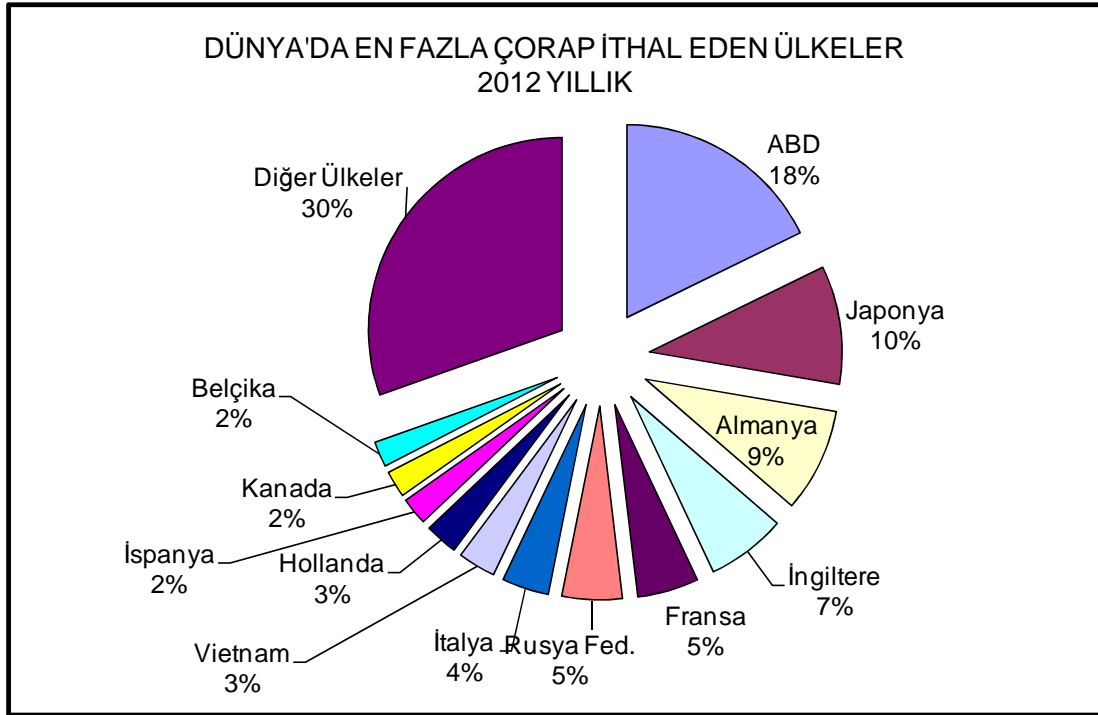
Kaynak: Trademap / Mayıs 2013

Dünyanın en fazla çorap ithal eden ikinci ülkesi Japonya'nın çorap ithalatı 2012 yılında 2011 yılına göre %5 artışla 1,2 milyar dolara yükselmiştir. Pazar payı %10 olarak hesaplanmaktadır. Üçüncü büyük çorap ithalatçısı Almanya 2012 yılında %19 düşüşle 1 milyar dolar değerinde çorap ithal etmiş ve dünya ithalatından %9 pay almıştır. Dünyanın dördüncü büyük çorap ithalatçısı İngiltere'dir. İngiltere'ye 2012 yılında %5 düşüşle 790,1 milyon dolarlık ithalat yapılmıştır. Beşinci sırada Fransa

%14 düşüşle 609,3 milyon dolar değerinde çorap ithalatı ile dünya ithalatının %5'ini gerçekleştirmiştir.

İlk yirmi ithalatçı ülke içerisinde Vietnam %15506 gibi yüksek oranlı ithalat artışı ve 2,3 milyondan 373,6 milyona fırlayan ithalat değeri ile dikkat çekmektedir. %1463 ithalat artışı ve 208,2 milyon dolar değer ile Kırgızistan, %20 ithalat artışı ve 169,7 milyon dolar değer ile Birleşik Arap Emirlikleri, çorap ithalatının arttığı diğer ülkelerdir.

İlk yirmi ülke içerisinde ondört ülkenin ithalatı %1 ile %32 arasında değişen oranlarda azalırken, altı ülkenin ithalatı %4 ile %15506 arasında değişen oranlarda artmıştır.

III.En Fazla Çorap İthal Eden Ülkelerde Durum

ABD'nin Çorap İthalatı

ITC/ Trademap kaynaklı uluslararası istatistiklere göre dünyanın en büyük çorap ithalatçısı, bir başka ifade ile dünyanın en büyük çorap pazarı 313 milyonun üzerinde nüfusu ve 9,8 milyon km² yüzölçümü ile ABD'dir. 2012 yılında ABD'nin çorap ithalatı %4 oranında artışla 2 milyar dolardan 2,1 milyar dolara yükselmiştir.

ABD'nin en fazla çorap ithal ettiği ülke Çin Halk Cumhuriyeti'dir. Bu ülkeden yapılan çorap ithalatı, ABD'nin 2,1 milyar dolarlık toplam çorap ithalatının %50'sine karşılık gelmektedir. 2012 yılında Çin'den 1,1 milyar dolarlık çorap ithal edilmiş ve ithalat 2011 yılına kıyasla %16 oranında artmıştır.

Orta Amerika ülkesi El Salvador, ABD'nin ikinci büyük çorap tedarikçisi olarak görünmektedir. Bu ülkeden ithalat 2012 yılında %17 artışla 251,6 milyon dolara yükselmiştir. El Salvador, ABD çorap ithalatının %12'sini sağlamaktadır.

Honduras, ABD'nin üçüncü büyük çorap tedarikçisidir. 2012 yılında Honduras'tan çorap ithalatı %24 düşüşle 182,6 milyon dolara gerilemiştir. Honduras'tan yapılan çorap ithalatı ABD toplam çorap ithalatının %9'una karşılık gelmektedir.

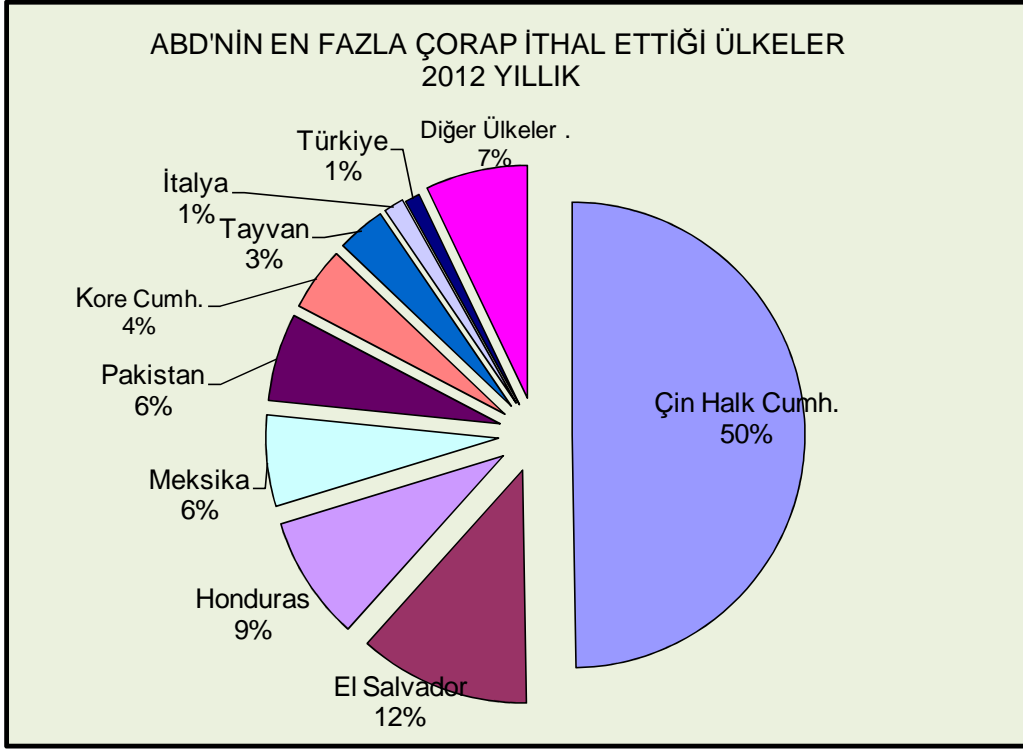
Meksika, Pakistan, Kore Cumhuriyeti, Tayvan ve İtalya, ABD'nin en fazla çorap ithal ettiği ülkeler arasındadır. Bu ülkeler içerisinde Meksika'dan ithalat %3 ve İtalya'dan ithalat %4 oranında artarken, Pakistan, Kore Cumhuriyeti ve Tayvan'dan ithalat sırasıyla %18, %22 ve %8 oranında azalmıştır.

Türkiye, ABD'nin en fazla çorap ithal ettiği ilk on beş ülke içerisinde dokuzuncu sıradadır. Türkiye'nin ABD'nin çorap ithalatında payı sadece %1 düzeyindedir. ABD nüfusunun kalabalıklığı dikkate alındığında coğrafi uzaklığa rağmen ABD daha çok pay alınması gereken, dikkatle değerlendirilmesi gereken bir pazar niteliğindedir.

ABD'nin en fazla çorap ithal ettiği ülkelere ilişkin veriler ile yıllık değişim oranları ve paylar, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

ABD'İN EN FAZLA ÇORAP İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
2011 - 2012 YILLIK				
\$ SIRALI				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 2012	PAY
	DEĞER	DEĞER	DEĞİŞİM	
			%	%
Çin Halk Cumhuriyeti	904.460	1.051.693	16	50
El Salvador	214.339	251.630	17	12
Honduras	239.000	182.599	- 24	9
Meksika	129.557	134.031	3	6
Pakistan	156.373	128.739	- 18	6
Kore Cumhuriyeti	120.267	93.400	- 22	4
Tayvan	77.315	71.149	- 8	3
İtalya	28.466	29.644	4	1
Türkiye	15.228	21.821	43	1
Kanada	17.105	16.085	- 6	1
Kolombiya	10.651	15.411	45	1
Kamboçya	12.034	12.044	0	1
Hindistan	9.867	10.782	9	0,5
Bulgaristan	4.218	9.943	136	0,5
Tayland	8.256	9.161	11	0,4
İlk 15 Ülke Toplamı	1.947.136	2.038.132	5	96
ABD'nin Toplam Çorap İthalatı	2.031.254	2.114.699	4	100
İlk 15 Ülkenin Payı %	96	96		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Japonya'nın Çorap İthalatı

ITC/ Trademap kaynaklı uluslararası istatistiklere göre, Japonya dünyanın en büyük ikinci çorap ithalatçısı konumuna gelmiştir. 2012 yılında Japonya'nın 59 farklı ülkeden çorap ithalatı %5 oranında artışla 1,1 milyar dolardan 1,2 milyar dolara yükselmiştir.

Japonya'nın en fazla çorap ithal ettiği ülke ABD'ye benzer şekilde Çin Halk Cumhuriyeti'dir. Bu ülkeden yapılan çorap ithalatı, Japonya'nın 1,2 milyar dolarlık toplam çorap ithalatının %86'sına karşılık gelmektedir. 2012 yılında Çin'den 1 milyar dolarlık çorap ithal edilmiş ve ithalat 2011 yılına kıyasla %4 oranında artmıştır. Bu rakamlar ışığında, Çin'in tek başına Japonya çorap pazarını elinde tuttuğu söylenebilir.

Tayland, Japonya'nın ikinci büyük çorap tedarikçisidir. Bu ülkeden ithalat 2012 yılında %13 artışla 77,6 milyon dolara yükselmiştir. Tayland, Japonya çorap ithalatının %7'sini sağlamaktadır.

Kore, Japonya'nın üçüncü büyük çorap tedarikçisidir. 2012 yılında Kore'den çorap ithalatı %9 oranında azalarak 18,9 milyon dolara düşmüştür. Kore'den yapılan çorap ithalatı Japonya toplam çorap ithalatının %2'sine karşılık gelmektedir.

Vietnam, ABD, Endonezya, Tayvan, İtalya ve Almanya Japonya'nın en fazla çorap ithal ettiği önemli ülkelerdir. Bu ülkelerden ithalatta 2012 yılında %1 ile %9 arasında değişen oranlarda artışlar olmuştur.

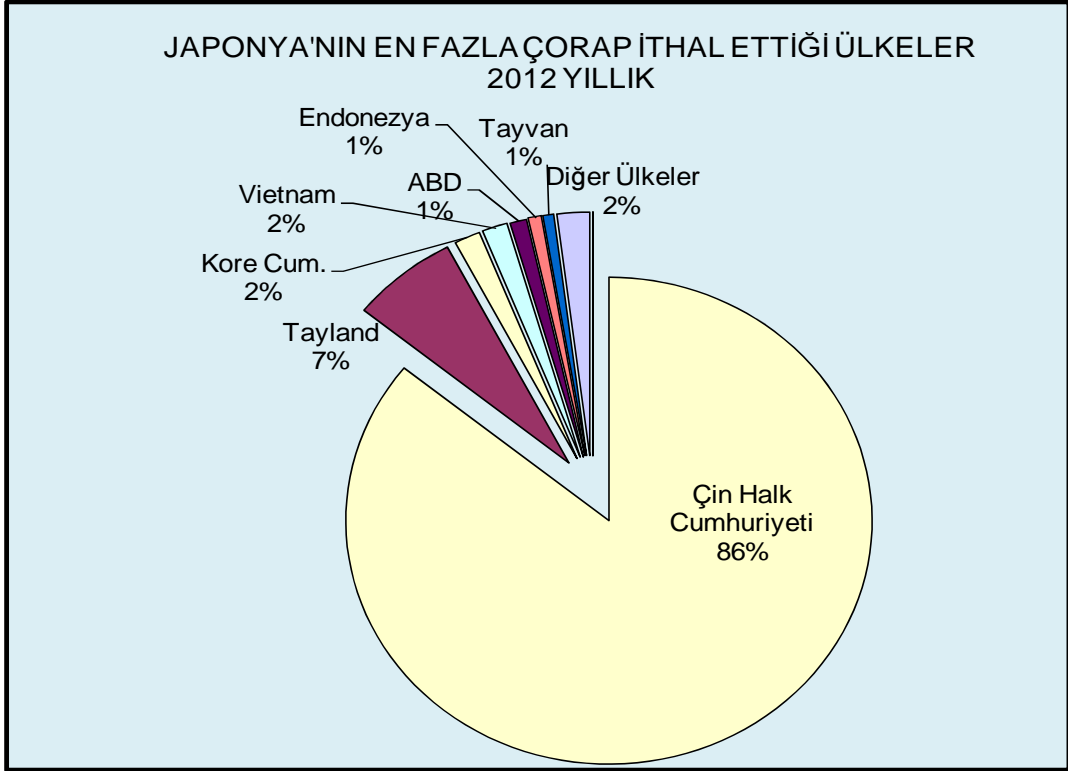
Japonya'nın en fazla çorap ithal ettiği ilk yirmi ülke içinde Kamboçya %54 artış ile ve Türkiye %47 artış ile dikkat çekmektedir.

2010 yılında Türkiye , Japonya'nın en fazla çorap ithal ettiği ülkeler içerisinde onaltıncı sırada yer almış iken, 2012 yılında onbirinci sıraya yükselmiştir. Japonya Türkiye'den 1,5 milyon dolar değerinde çorap ithal etmiştir. Bu artışa rağmen, Türkiye'nin Japonya toplam çorap ithalatında payı %0,1 düzeyindedir. Japonya'nın girilmesi zor bir pazar olması ve Çin'in neredeyse pazarın tamamına hakim olması dolayısıyla Türkiye bu pazarda payını arttıramamaktadır.

Japonya'nın en fazla çorap ithal ettiği ülkelere ilişkin veriler ile yıllık değişim oranları ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

JAPONYA'NIN EN FAZLA ÇORAP İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
2011 - 2012 YILLIK				
Ş SIRALI				
<i>Birim: 1.000 \$</i>				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 2012	
	DEĞER	DEĞER	DEĞİŞİM	PAY
			%	%
Çin Halk Cumhuriyeti	972.817	1.013.904	4	86
Tayland	68.663	77.584	13	7
Kore Cumhuriyeti	20.830	18.857	-	9
Vietnam	17.807	18.383	3	2
ABD	11.577	12.166	5	1
Endonezya	8.792	9.584	9	1
Tayvan	7.222	7.714	7	1
İtalya	4.762	4.817	1	0,4
Almanya	4.158	4.420	6	0,4
Laos	2.554	2.534	-	1
Türkiye	1.030	1.515	47	0,1
Kamboçya	922	1.422	54	0,1
Hindistan	1.491	1.083	-	27
Portekiz	830	1.032	24	0,1
Slovak Cumhuriyeti	985	862	-	12
İlk 15 Ülke Toplamı	1.124.440	1.175.877	5	99
Japonya'nın Toplam Çorap İthalatı	1.130.013	1.181.836	5	100
İlk 15 Ülkenin Payı %	100	99		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Almanya'nın Çorap İthalatı

Almanya 2012 yılı itibarıyla dünyanın en fazla çorap ithal eden üçüncü ülkesi konumundadır. 82 milyon nüfusu ile Almanya, 2012 yılında 1 milyar dolarlık çorap ithal etmiş, ithalatı 2011 yılına kıyasla %19 oranında azalmıştır.

Almanya'nın en büyük onbeş çorap tedarikçisinden on tanesinden ithalatının %1 ile %30 arasında azalmış olması, özellikle de en büyük beş tedarikçisinden alımlarının %16-%30 arasında yüksek oranlı azalması dikkat çekicidir.

ABD ve Japonya gibi, Almanya'nın da en fazla çorap ithal ettiği ülke Çin Halk Cumhuriyeti'dir. Bu ülkeden yapılan çorap ithalatı, Almanya'nın 1 milyar dolarlık toplam çorap ithalatının %22'sine karşılık gelmektedir. 2012 yılında Çin'den 231,6 milyon dolarlık çorap ithal edilmiş ve ithalat 2011 yılına kıyasla %27 oranında azalmıştır.

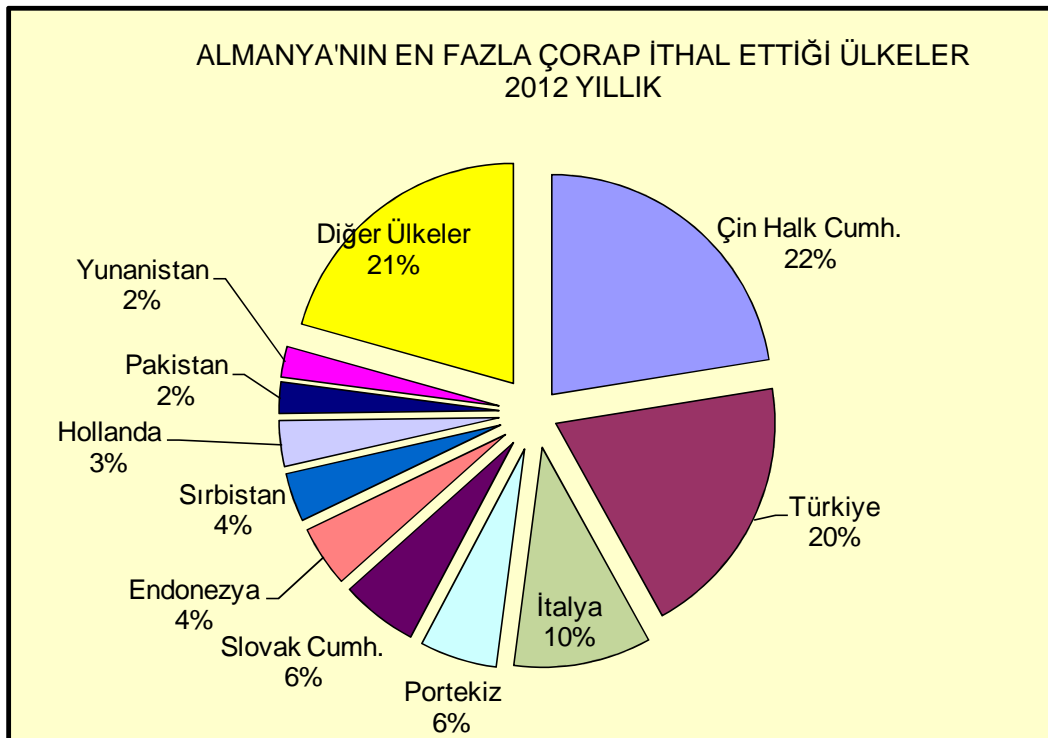
Türkiye, Almanya'nın ikinci büyük çorap tedarikçisidir. Almanya'nın Türkiye'den çorap ithalatı ITC/Trademap kaynaklı uluslararası istatistiklere göre 2012 yılında %16 düşüşle 201,2 milyon dolara gerilemiştir. Türkiye, Almanya çorap ithalatının %20'sini, diğer bir ifade ile beşte birini sağlamaktadır.

İtalya, Almanya'nın üçüncü büyük çorap tedarikçisidir. 2012 yılında İtalya'dan çorap ithalatı %22 oranında azalarak 104,26 milyon dolara gerilemiştir. İtalya'dan yapılan çorap ithalatı Almanya toplam çorap ithalatının %10'una karşılık gelmektedir.

Almanya'nın en fazla çorap ithal ettiği ülkelere ilişkin veriler ile yıllık değişim oranları ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir

ALMANYA'NIN EN FAZLA ÇORAP İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
2011 - 2012 YILLIK				
\$ SIRALI				
Birim: 1.000 \$			2011 / 2012	
ÜLKELER	2011	2012	DEĞİŞİM	PAY
	DEĞER	DEĞER	%	%
Çin Halk Cumhuriyeti	315.796	231.617	- 27	22
Türkiye	239.421	201.212	- 16	20
İtalya	132.937	104.168	- 22	10
Portekiz	80.667	58.578	- 27	6
Slovak Cumhuriyeti	82.853	58.305	- 30	6
Endonezya	40.368	46.227	15	4
Sırbistan	49.025	36.829	- 25	4
Hollanda	32.242	34.620	7	3
Pakistan	18.105	23.777	31	2
Yunanistan	23.156	23.237	0	2
İsviçre	17.288	20.293	17	2
Tunus	19.578	16.724	- 15	2
Fas	18.874	16.290	- 14	1,6
ABD	15.470	15.253	- 1	1,5
Slovenya	18.374	14.815	- 19	1,4
İlk 15 Ülke Toplamı	1.104.154	901.945	- 18	87
Almanya'nın Toplam Çorap İthalatı	1.267.251	1.031.592	- 19	100
İlk 15 Ülkenin Payı %	87	87		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Portekiz, Slovak Cumhuriyeti, Endonezya, Sırbistan, Hollanda ve Pakistan, Almanya'nın en fazla çorap ithal ettiği diğer ülkelerdir. Bu ülkeler içerisinde Pakistan'dan ithalat %31 gibi nisbeten yüksek oranlı bir artışla dikkat çekerken, Endonezya'dan ithalat %15 oranında ve Hollanda'dan ithalat %7 oranında artış kaydetmiştir.

Tunus, Fas, ABD ve Slovenya ise Almanya çorap pazarında pay kaybeden ülkelerdendir.

İngiltere'nin Çorap İthalatı

İngiltere dünyanın dördüncü büyük çorap ithalatçısıdır ve 2012 yılında 68 farklı ülkeden 790,1 milyon dolarlık çorap ithal etmiştir. İthalat 2011 yılına kıyasla %5 oranında azalmıştır.

İngiltere'nin en fazla çorap ithal ettiği ülke Türkiye'dir. Türkiye'den yapılan ithalat 2012 yılında %3 oranında artışla 249,7 milyon dolara yükselmiştir. Türkiye'den yapılan çorap ithalatı İngiltere'nin yaptığı toplam ithalatın %32'sine karşılık gelmektedir. Diğer bir ifade ile Türkiye pazarın yaklaşık üçte birine hakimdir.

Çin Halk Cumhuriyeti, İngiltere'nin ikinci büyük çorap tedarikçisi olarak görünmektedir. Bu ülkeden ithalat 2012 yılında %10 düşüşle 233,4 milyon dolara yükselmiştir. Çin, İngiltere çorap ithalatının %30'unu sağlamaktadır.

İtalya, İngiltere'nin üçüncü büyük çorap tedarikçisidir. 2012 yılında İtalya'dan çorap ithalatı %14 düşüşle 87,7 milyon dolara gerilemiştir. Bu ülkeden yapılan çorap ithalatı İngiltere'nin toplam çorap ithalatının %11'ine karşılık gelmektedir.

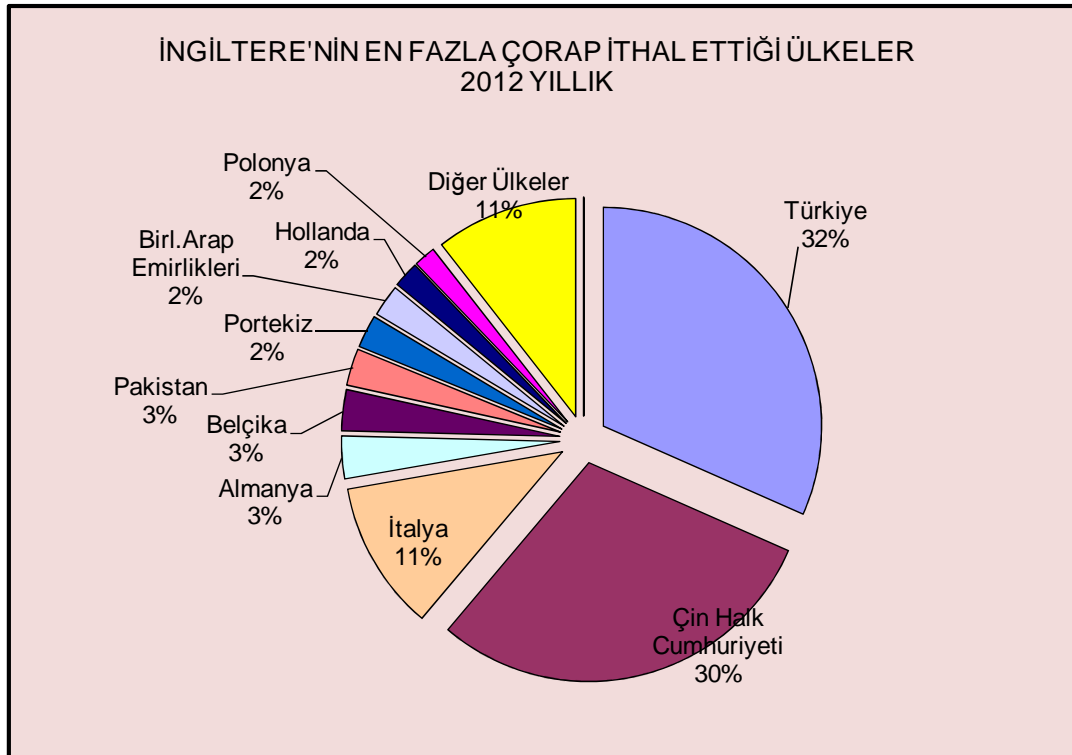
Almanya, Belçika, Pakistan, Portekiz, Birleşik Arap Emirlikleri ve Hollanda, İngiltere'nin en fazla çorap ithal ettiği ülkeler arasındadır. Bu ülkeler içerisinde sadece Portekiz'den ithalat %8 oranında azalmıştır. Pakistan ise %25'lik ithalat artışı ile dikkat çekmektedir.

En fazla ithalat yapılan ilk onbeş ülke içerisinde dokuz ülkeden ithalat %3 ile %42 arasında değişen oranlarda azalırken, altı ülkeden ithalat %1 ile %25 arasında değişen oranlarda artmıştır.

İngiltere'nin en fazla çorap ithal ettiği ülkelere ilişkin veriler ile yıllık değişim oranları ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

İNGİLTERE'NİN EN FAZLA ÇORAP İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER					
2011 - 2012 YILLIK					
\$ SIRALI					
Birim: 1.000 \$				2011 / 2012	
ÜLKELER	2011 DEĞER	2012 DEĞER	DEĞİŞİM %	PAY %	
Türkiye	242.243	249.738	3	32	
Çin Halk Cumhuriyeti	258.302	233.423	- 10	30	
İtalya	102.173	87.710	- 14	11	
Almanya	24.785	24.956	1	3	
Belçika	22.127	24.027	9	3	
Pakistan	17.160	21.490	25	3	
Portekiz	20.705	19.123	- 8	2	
Birleşik Arap Emirlikleri	15.879	18.534	17	2	
Hollanda	13.711	15.146	10	2	
Polonya	12.739	12.694	- 0	2	
Endonezya	16.627	9.681	- 42	1	
İspanya	10.937	9.411	- 14	1	
İrlanda	9.503	9.208	- 3	1	
Avusturya	6.817	6.417	- 6	1	
ABD	6.443	6.055	- 6	1	
İlk 15 Ülke Toplamı	780.151	747.613	- 4	95	
İngiltere'nin Toplam Çorap İthalatı	831.478	790.104	- 5	100	
İlk 15 Ülkenin Payı %	94	95			

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Fransa'nın Çorap İthalatı

ITC/ Trademap kaynaklı uluslararası istatistiklere göre dünyanın beşinci büyük çorap ithalatçısı Fransa'dır. 2012 yılında Fransa'nın 68 farklı ülkeden çorap ithalatı %14 oranında düşüşle 707,8 milyon dolardan 609,3 milyon dolara gerilemiştir.

Fransa'nın en fazla çorap ithal ettiği ülke İtalya'dır. 2012 yılında İtalya'dan yapılan çorap ithalatı, Fransa'nın 609,3 milyon dolarlık toplam çorap ithalatının %27'sine, diğer bir ifade ile dörtte birine karşılık gelmektedir. 2012 yılında İtalya'dan 166,1 milyon dolarlık çorap ithal edilmiş ve ithalat 2011 yılına kıyasla %2,1 oranında azalmıştır.

Belçika, Fransa'nın ikinci büyük çorap tedarikçisidir. Belçika'dan ithalat 2012 yılında %8 düşüşle 79,3 milyon dolara gerilemiştir. Belçika, Fransa çorap ithalatının %13'ünü sağlamaktadır.

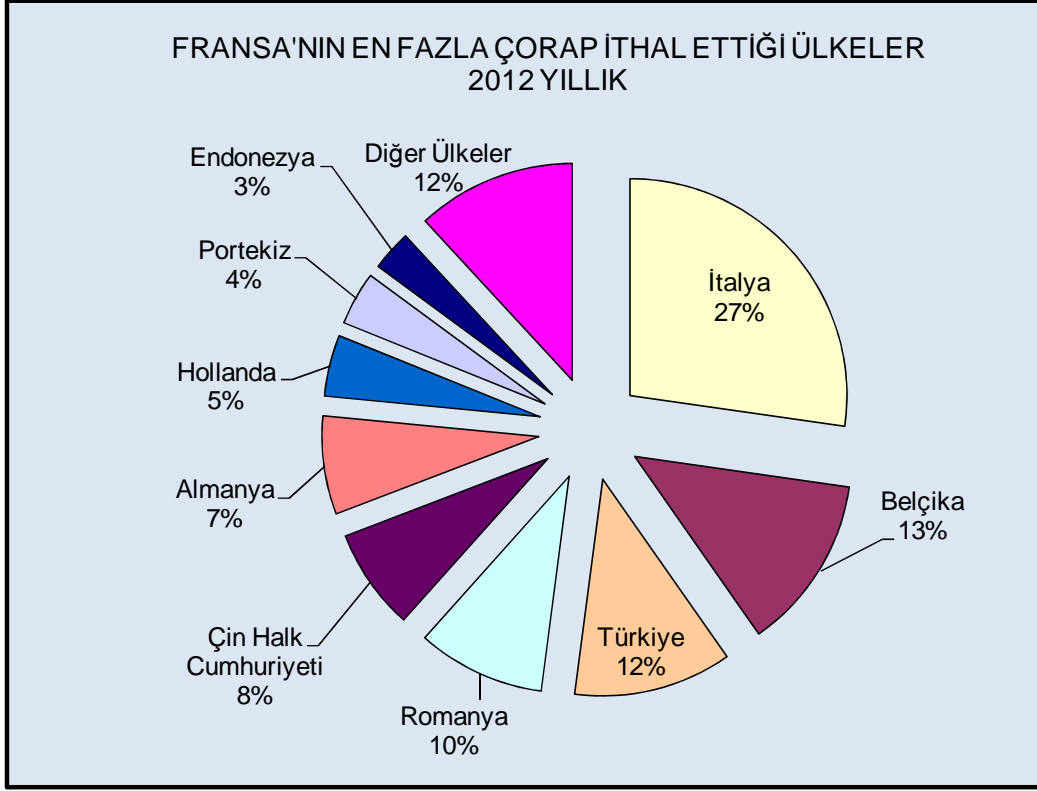
Türkiye, Fransa'nın üçüncü büyük çorap tedarikçisidir. 2012 yılında Türkiye'den çorap ithalatı %36 oranında düşüşle 111,9 milyon dolardan 71,8 milyon dolara gerilemiştir. Türkiye'den yapılan çorap ithalatı Fransa toplam çorap ithalatının %12'sine karşılık gelmektedir. Bu payın 2010 yılında %16 olduğu dikkate alındığında, Türkiye'nin Fransa çorap pazarında pay kaybettiği anlaşılmaktadır.

Fransa'nın en fazla çorap ithal ettiği ülkelere ilişkin veriler ile yıllık değişim oranları ve paylar, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

FRANSA'NIN EN FAZLA ÇORAP İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
2011 - 2012 YILLIK				
\$ SIRALI				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 2012	
	DEĞER	DEĞER	DEĞİŞİM	PAY
			%	%
İtalya	169.680	166.126	- 2,1	27
Belçika	86.624	79.290	- 8	13
Türkiye	111.868	71.768	- 36	12
Romanya	57.277	58.154	2	10
Çin Halk Cumhuriyeti	61.381	46.223	- 25	8
Almanya	54.802	44.657	- 19	7
Hollanda	32.713	27.912	- 15	5
Portekiz	32.007	24.353	- 24	4
Endonezya	16.807	18.496	10	3
İspanya	10.864	15.776	45	3
Avusturya	8.644	7.485	- 13	1
Polonya	8.730	6.417	- 26	1
Pakistan	7.675	5.709	- 26	1
İngiltere	5.838	4.851	- 17	1
Tunus	5.386	4.632	- 14	1
İlk 15 Ülke Toplamı	670.296	581.849	- 13	96
Fransa'nın Toplam Çorap İthalatı	707.813	609.250	- 14	100
İlk 15 Ülkenin Payı %	95	96		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Romanya, Çin Halk Cumhuriyeti, Almanya, Hollanda, Portekiz ve Endonezya, Fransa'nın çorap ithal ettiği önemli ülkelerdendir. Bu ülkeler içerisinde Romanya %2 artışla ve Endonezya %10 artışla dikkat çekmektedir. Diğer yandan, Çin Halk Cumhuriyeti, Almanya, Hollanda ve Portekiz, %15 ile %25 arasında değişen oranlarda düşüşlerle Fransa çorap pazarında kan kaybeden ülkeler olmuşlardır.

IV. Türkiye'nin Çorap Dış Ticareti

Türkiye'de hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün gelişimine paralel şekilde çorap sanayi de gelişmiş, yıllar içerisinde modern teknoloji ile donanımlı önemli bir üretim kapasitesi yaratılmış, ürün yelpazesi geliştirilmiş ve çeşitlendirilmiş, ar-ge ve ürün geliştirme çalışmaları yapılarak başarılı bir ihracat performansı yakalanmıştır. Türkiye'de çorap üretim kapasitesine ilişkin sağlıklı veriler bulunmamakla birlikte, mevcut kapasite paralelinde gösterilen ihracat performansı, sektörel değerlendirme için gösterge niteliğindedir.

- Bugün Türkiye, Çin Halk Cumhuriyeti ve İtalya'nın ardından dünyanın en fazla çorap ihraç eden 3. ülkesi pozisyonundadır. Pazar payı %8'dir.
- AB ülkeleri pazarında Türkiye, Çin'in ardından 2. tedarikçi durumundadır ve pazar payı %16,1'dir.
- Dünyanın en büyük çorap ithalatçısı ABD'nin çorapta 9. tedarikçisidir, pazar payı %1'dir.

► Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında 44 temel ürün grubu içerisinde 7. sırada çoraplar yer almaktadır.

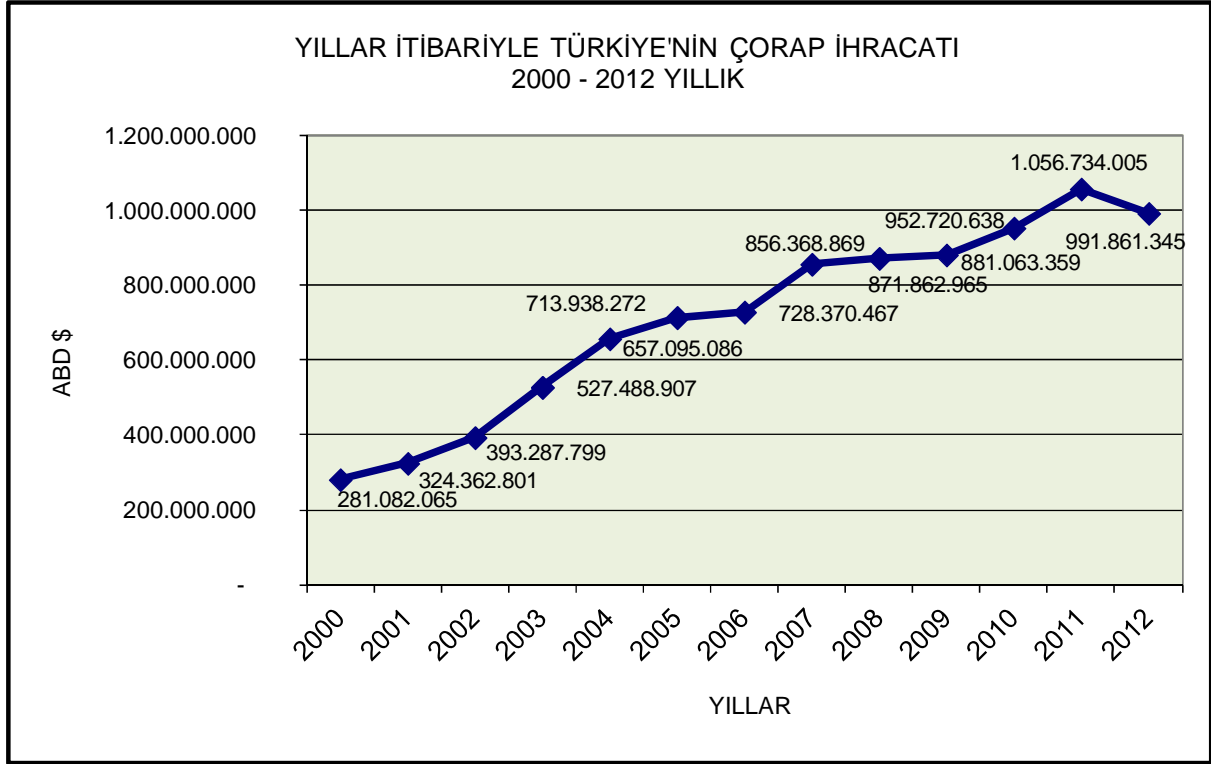
2000 yılından 2012 yılına son on üç yıl gibi uzun bir süreçte Türkiye'nin çorap ihracatı mercek altına alındığında, çorap ihracatının 2011 yılına kadar devamlı artan bir eğilim içerisinde olduğu, sadece 2012 yılında %6,1 oranında azaldığı görülmektedir. Süreç içerisinde 2000 yılında 281,1 milyon dolar değerinde olan çorap ihracatı, 2003 yılında 500 milyon doların üzerine çıkmış, 2011 yılında ise 1 milyar dolarlık eşik değeri atlanmıştır.

2000 yılından 2004 yılına kadar %15 ile %34 arasında değişen oranlarda artan çorap ihracatı, 2005 ve 2006 yıllarında %8,7 ve %2'lik tek haneli artışlarla 728,4 milyon dolara yükselmiştir. 2007 yılında %17,6'lık artış sektörel ihracatı 856,4 milyon dolara çıkartırken, 2008, 2009 ve 2010 yıllarında %1,1'lere kadar düşen tek haneli artışlarla Türkiye'nin çorap ihracatı 952,7 milyon dolara yükselmiştir. 2011 yılında %11'lik artışla sektörel ihracat 1,1 milyar dolara yükselerek tavan yapmış, 2012 yılında ise %6,1'lik düşüşle 991,9 milyon dolara gerilemiştir.

2000 yılında 85 ülkeye 281 milyon dolar değerinde çorap ihraç edilen Türkiye'den, 2012 yılı itibarıyla 130 ülke ve serbest bölgeye 991,9 milyon dolar değerinde çorap ihraç edilmiştir.

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE'NİN ÇORAP İHRACATI 2000 - 2012		
	İhracat	Değişim %
2000	281.082.065	
2001	324.362.801	15,4
2002	393.287.799	21,2
2003	527.488.907	34,1
2004	657.095.086	24,6
2005	713.938.272	8,7
2006	728.370.467	2,0
2007	856.368.869	17,6
2008	871.862.965	1,8
2009	881.063.359	1,1
2010	952.720.638	8,1
2011	1.056.734.005	10,9
2012	991.861.345	- 6,1

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Çorap İhracatının Örmekonfeksiyon İhracatındaki Payı

Çoraplar örmekonfeksiyon mamüllerinin temel ürün gruplarından ve çorap ihracatının Türkiye'nin örmekonfeksiyon ihracatı içerisinde kayda değer bir payı bulunmaktadır. 2000 yılında %7,5 olan bu pay, 2005 yılına kadar düzenli şekilde artarak %10,8'e yükselmiş, 2006 yılında %10,5'e hafifçe gerileyerek, takibeden üç yılda devamlı artarak 2009 yılında %12,7'ye ulaşmıştır.

2009 yılı, küresel ekonomik krizin pek çok ülkeyi ve pek çok sektörü etkilediği bir yıl olmakla beraber, çorap ihracatının Türkiye'nin örmekonfeksiyon ihracatı içindeki payının en yüksek olduğu yıl olarak dikkat çekmektedir. 2010 yılında %12,3'e gerileyen bu pay, 2011 yılında %12,6'ya yükselmiş, 2012 yılında ise %11,8 olmuştur.

Aşağıdaki tabloda 2000 yılından 2012 yılına son on üç yıllık süreçte çorap ihracatının örmekonfeksiyon ihracatındaki payına ilişkin veriler yer almaktadır.

ÇORAP İHRACATININ			
ÖRME KONFEKSİYON İHRACATI İÇERİSİNDEKİ PAYI			
Birim : \$			
YILLAR	ÖRME KONFEKSİYON İHRACATI	ÇORAP İHRACATI	ÇORAP İHRACATININ PAYI %
2000	3.728.649.685	281.082.065	7,5
2001	3.641.200.082	324.362.801	8,9
2002	4.443.027.138	393.287.799	8,9
2003	5.732.568.984	527.488.907	9,2
2004	6.259.221.871	657.095.086	10,5
2005	6.590.352.173	713.938.272	10,8
2006	6.938.274.616	728.370.467	10,5
2007	8.022.460.339	856.368.869	10,7
2008	7.826.731.868	871.862.965	11,1
2009	6.925.600.992	881.063.359	12,7
2010	7.731.211.950	952.720.638	12,3
2011	8.385.635.881	1.056.734.005	12,6
2012	8.427.820.861	991.861.345	11,8

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Ürün Bazında Çorap İhracatı

Türkiye'den en fazla ihrac edilen çoraplar, 61 15 95 00 00 00 GTİP'li pamuklu çoraplardır. Bu çorapların ihracatı, 2012 yılında değer olarak %11 oranında düşüşle 547,6 milyon dolara gerilemiştir. Ürün grubunun Türkiye toplam çorap ihracatında payı %55'tir.

İkinci önemli ürün grubu %2 ihracat artışı ile 118,5 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilen 61 15 29 00 00 12 GTİP'li pamuklu örme külotlu çorap ve taytlar olmuştur. Ürün grubunun Türkiye toplam çorap ihracatında payı %12'dir.

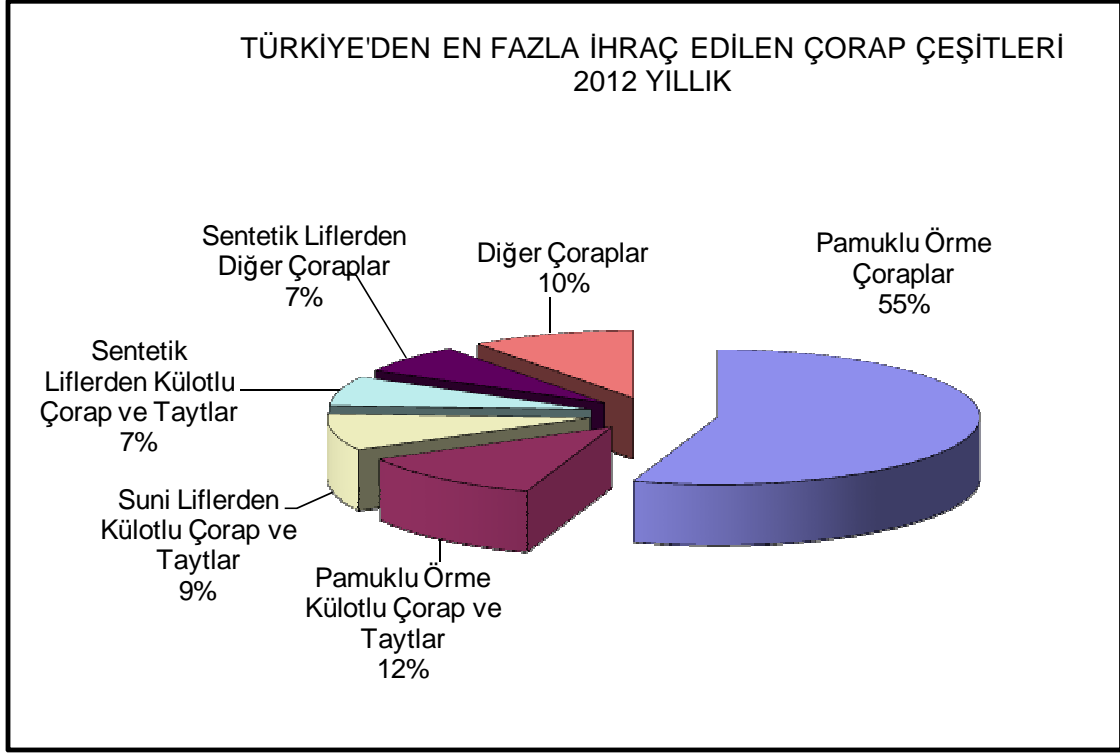
Türkiye'den en çok ihraç edilen üçüncü önemli ürün grubu ise 87 milyon dolar değerinde ihracat yapılan 61 15 29 00 00 11 GTİP'li suni liflerden örme külotlu çoraplar ve taytlardır. Ürün grubunun toplam ihracatta payı %9'dur.

ÜRÜN BAZINDA TÜRKİYE'NİN ÇORAP İHRACATI					
2011 - 2012 YILLIK					
GTİP	KAPSAM	2011	2012	2011/12	TOPLAMDA
		YILLIK	YILLIK	DEĞİŞİM	
		DEĞER (\$)	DEĞER (\$)	DEĞER (%)	PAY %
611595000000	Çorap; Pamuktan (Örme)	612.763.254	547.616.436	- 11	55
611529000012	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Pamuktan (Örme)	115.937.955	118.529.129	2	12
611529000011	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Suni Liflerden (Örme)	87.144.315	87.045.680	- 0	9
611521000000	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Sentetik Liflerden (Tek Kat Desiteks <67) (Örme)	64.655.404	70.130.222	8	7
611596990000	Çorap; Sentetik Liflerden Diğer Çoraplar (Örme)	64.288.645	68.267.295	6	7
611599000000	Diğer Çoraplar; Dokunabilir Diğer Maddeden (Örme)	29.442.700	26.945.653	- 8	3
611596100000	Çorap; Sentetik Liflerden Diz Altı Çorapları (Varis Çorapları Hariç) (Örme)	20.086.327	18.348.967	- 9	2
611522000000	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Sentetik Liflerden (Tek Kat Desiteks >67) (Örme)	12.390.145	10.778.889	- 13	1
611594000000	Çorap; Yünden Veya İnce Hayvan Kıllarından (Örme)	14.054.767	9.613.992	- 32	1
611529000019	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Dokumaya Elverişli Diğer Maddelerden (Örme)	9.374.364	9.498.281	1	1
611530110000	Çorap; Kadınlar İçin Diz Altı Çorap; Sentetik Liflerden (Tek Katı <67 Desiteks) (Örme)	5.649.295	8.004.702	42	1
611596910000	Çorap; Sentetik Liflerden Kadın Çorapları (Örme)	9.022.574	6.576.627	- 27	1
611530900011	Çorap; Kadınlar İçin Diz Altı Çorap; Dokumaya Elverişli Diğer Maddelerden (Tek Katı <67 Desiteks) (Örme)	6.428.999	4.525.627	- 30	0
611530190000	Çorap; Kadınlar İçin Uzun Çorap; Sentetik Liflerden (Tek Katı <67 Desiteks) (Örme)	2.325.979	2.853.322	23	0,3
611510900000	Çorap; Dereceli Olarak Baskı Yapan Diğer Maddelerden Varis Çorapları (Örme)	724.199	986.230	36	0,1
611510100000	Çorap; Dereceli Olarak Baskı Yapan Sentetik Liflerden Varis Çorapları (Örme)	919.148	960.613	5	0,1
611530900019	Çorap; Kadınlar İçin Uzun Çorap; Dokumaya Elverişli Diğer Maddelerden (Tek Katı <67 Desiteks) (Örme)	1.041.906	849.683	- 18	0,1
611529000013	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Yünden/İnce Hayvan Kıllarından (Örme)	484.029	329.997	- 32	0,0
	TOPLAM	1.056.734.005	991.861.345	- 6	100
	TOPLAM ÖRME KONFEKSİYON İHRACATI	8.385.635.881	8.427.820.861	1	
	ÇORAP İHRACATININ PAYI %	12,6	11,8		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

2012 yılında ihracatı en yüksek oranlı artan çoraplar 61 15 30 11 00 00 GTİP'li sentetik liflerden dizaltı çoraplardır. Ürün grubunda ihracat 2011 yılına kıyasla %42 oranında artışla 5,6 milyon dolardan 8 milyon dolara yükselmiştir. 61 15 30 11 00 00 GTİP'li sentetik liflerden dizaltı çorapların Türkiye toplam çorap ihracatında payı %1'dir.

Yüksek oranlı ihracat artışı görülen diğer bir ürün grubu %36 artışla 986,2 bin dolarlık ihracat yapılan 61 15 10 90 00 00 GTİP'li varis çoraplarıdır. Ancak ürün grubunun toplam çorap ihracatında pay %0,1 düzeyindedir.

2012 yılında ihracatı en yüksek oranlı azalan çoraplar ise 61 15 29 00 00 13 GTİP'li yün ve ince hayvan kıllarından külötlü çoraplar ve taytlar ile 61 15 40 00 00 00 00 GTİP başlıklı yün ve ince hayvan kıllarından çoraplar olmuştur. 61 15 29 00 00 13 GTİP'li başlıklı yün ve ince hayvan kıllarından külötlü çoraplar ve taytların ihracatı %32 oranında azalarak 330 bin dolara düşerken, 61 15 40 00 00 00 00 GTİP başlıklı yün ve ince hayvan kıllarından çorapların ihracatı %32 oranında azalarak 14,1 milyon dolardan 9,6 milyon dolara gerilemiştir.

Çorap İhracatında Başlıca Pazarlar

Türkiye'den Norveç'ten Kanada'ya, Avustralya'dan Panama'ya farklı kıtalarda pek çok ülkeye çorap ihracatı yapılmaktadır. 2012 yılında 130 ülkeye ihracat gerçekleştirilmiştir. Çorap ihracatında önde gelen pazarlar 2012 yılı itibariyle İngiltere, Almanya, Fransa, İspanya ve Hollanda olarak sıralanmaktadır. İngiltere hariç bu ilk beş pazarın dördüne 2011 yılına kıyasla 2012 yılında ihracat %6 ile %33 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

İngiltere Türkiye'nin çorap ihracatının %28'inin yapıldığı en büyük pazar konumundadır. 2012 yılında İngiltere'ye 272,8 milyon dolar değerinde çorap ihraç edilmiş, ihracat 2011 yılına kıyasla %2 oranında artmıştır. İkinci büyük pazar Almanya'ya %7 düşüşle 199,9 milyon dolarlık çorap ihraç edilmiş ve toplam ihracatta pay %20 olmuştur. Fransa %33 düşüş ve 80,1 milyon dolar ihracat değeri ile üçüncü

büyük pazar konumunu korurken, %6 düşüşle 75,1 milyon dolarlık çorap ihraç edilen İspanya dördüncü büyük pazar olarak kalmıştır. Fransa çorap ihracatında en yüksek oranlı kayba uğranan pazar olmuştur. Dolar bazında yaklaşık 40 milyon doları bulan bu kayıp, sektörel ihracat düşüşünün en temel etkenlerinden biri olmuş ve Fransa'nın Türkiye toplam çorap ihracatında payını %8'e düşürmüştür.

2012 yılında Türkiye'den en fazla çorap ihraç edilen ilk yirmi ülke içerisinde en yüksek oranlı ihracat artışı %63 artışla 9,1 milyon dolarlık ihracat yapılan Birleşik Arap Emirlikleri'nde olmuştur. %51 artışla 20 milyon dolarlık ihracat yapılan ABD ve %40 artışla 6,9 milyon dolarlık ihracat yapılan Romanya , diğer yüksek oranlı ihracat artışı elde edilen pazarlardır.

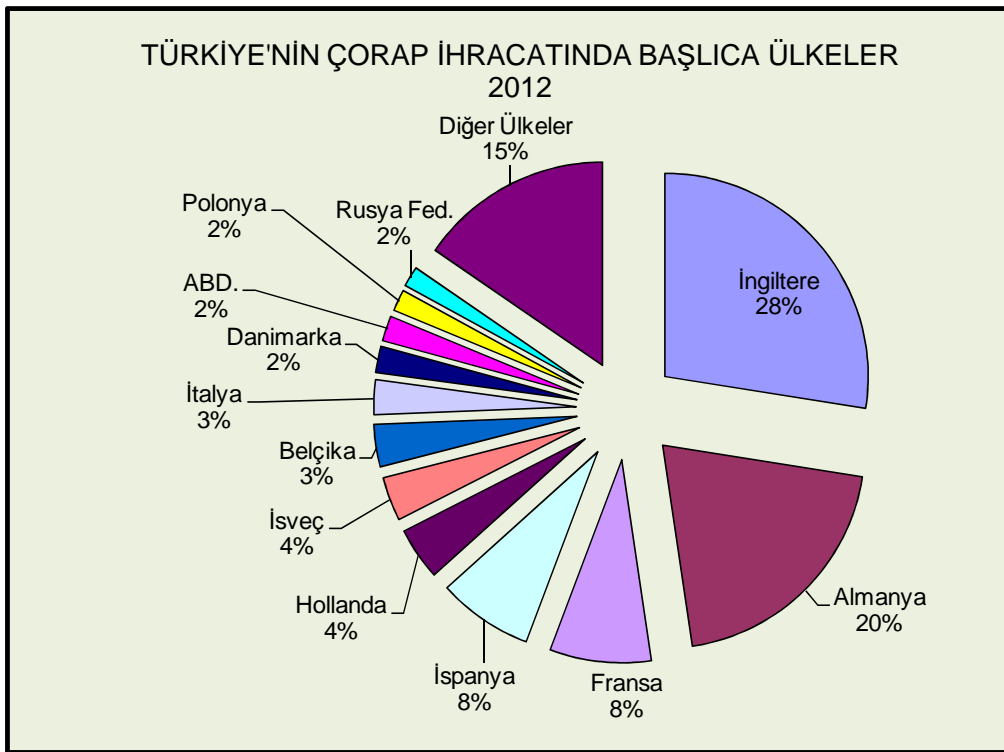
Aşağıdaki tabloda 2012 yılında Türkiye'den en fazla çorap ihraç edilen ülkeler, yıllık değişimler ve paylar yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA ÇORAP İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
2011 - 2012 YILLIK				
\$ SIRALI				
ÜLKELER	2011	2012	2011/2012	PAY
	DEĞER (\$)	DEĞER (\$)	DEĞİŞİM	
			%	%
İngiltere	266.794.334	272.797.503	2	28
Almanya	214.784.461	199.891.810	- 7	20
Fransa	119.725.020	80.145.957	- 33	8
İspanya	80.223.072	75.113.228	- 6	8
Hollanda	45.751.985	41.623.948	- 9	4
İsveç	37.432.081	34.742.077	- 7	4
Belçika	36.701.114	33.561.971	- 9	3
İtalya	39.015.131	27.307.944	- 30	3
Danimarka	23.850.249	20.712.739	- 13	2
A.B.D.	13.223.721	19.969.238	51	2
Polonya	13.978.335	16.983.194	21	2
Rusya Federasyonu	17.479.842	16.100.192	- 8	2
İsviçre	14.331.456	15.498.620	8	2
Norveç	17.310.470	12.987.309	- 25	1
Slovakya	8.909.164	9.803.578	10	1
İrlanda	10.046.412	9.462.174	- 6	1
B.A.E.	5.603.368	9.139.630	63	1
Avusturya	10.169.873	7.963.520	- 22	1
Romanya	4.895.541	6.865.577	40	1
Yunanistan	8.243.694	6.168.547	- 25	1
İlk 20 Ülke Toplamı	988.469.323	916.838.756	- 7	92
Türkiye Toplam Çorap İhracatı	1.056.734.005	991.861.345	- 6	100
20 Ülkenin Payı %	94	92		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

En fazla ihracat yapılan ilk yirmi ülke içerisinde çorap ihracatının yüksek oranlı azaldığı ülke, bir paragraf yukarıda da bahsedildiği gibi %33 düşüşle 80,1 milyon dolarlık ihracat yapılan Fransa'dır. %30 düşüşle 27,3 milyon dolar değerinde ihracat yapılan İtalya, %25 düşüşle 13 milyon dolar değerinde ihracat yapılan Norveç, yine %25 düşüşle 6,2 milyon dolarlık ihracat yapılan Yunanistan ve %22 düşüşle 8 milyon dolarlık ihracat yapılan Avusturya, 2012 yılında çorap ihracatının yüksek oranlı azaldığı diğer ülkeler olarak dikkat çekmektedir.

Hollanda, İsveç, Belçika, Danimarka Rusya Federasyonu ve İrlanda, çorap ihracatının %6 ile %13 arasında azaldığı diğer önemli ülkelerdir.

Türkiye'nin Çorap İthalatı

Özellikle son yıllarda Türk toplumunun gerek uluslararası moda eğilimlerini takibetmesi gerekse kendi modasını- markalarını yaratması, bayanların her geçen gün daha fazla çalışma hayatının içinde yer almaları ve çeşitli estetik kaygılar gibi etkenler, hem giysi hem çorap ve ayakkabı hem de aksesuar kullanımında çeşitliliği arttırmaktadır. Bu eğilimler ve artan talep, Türkiye'de çorap perakende piyasasında dikkat çekici bir ürün çeşitliliğini ve perakende satışlarda dikkate değer bir canlılığı beraberinde getirmiştir. İç piyasadaki ürün çeşitliliği, büyük ölçüde yerli üretim ile karşılanırken, kısmen yabancı ülkelere yapılan ithalat ile de karşılanmaktadır.

Dünya'nın 3. büyük çorap ihracatçısı olan Türkiye, mevcut piyasa şartlarında bir miktar ithalat da yapmaktadır. 2000 yılında 4,6 milyon dolar olan ithalat 2004

yılında 10 milyon doları aşmış, yıllık %70'lere dayanan yüksek oranlı artışlar ve sadece 2009 yılında %16'lık bir düşüşle 2011 yılında 61,1 milyon dolara yükselerek bir nevi tavan yapmıştır. 2012 yılında %8,2'lik düşüşle Türkiye'nin çorap ithalatı 61,1 milyon dolardan 56,1 milyon dolara gerilemiştir.

Güncel veriler, çorap ithalatının 2000 yılından 2012 yılına son on üç yıl içerisinde 12 katına çıktığını ortaya koymaktadır. Bu süreçte 2001 yılında %1,3'lük, küresel ekonomik krizin etkisi altında kalınan 2009 yılında %16'lık ve 2012 yılında %8,2'lik ithalat düşüşleri olmuş, diğer yıllar ise %4,4 ile %68,4 arasında değişen oranlarda ithalat artmıştır.

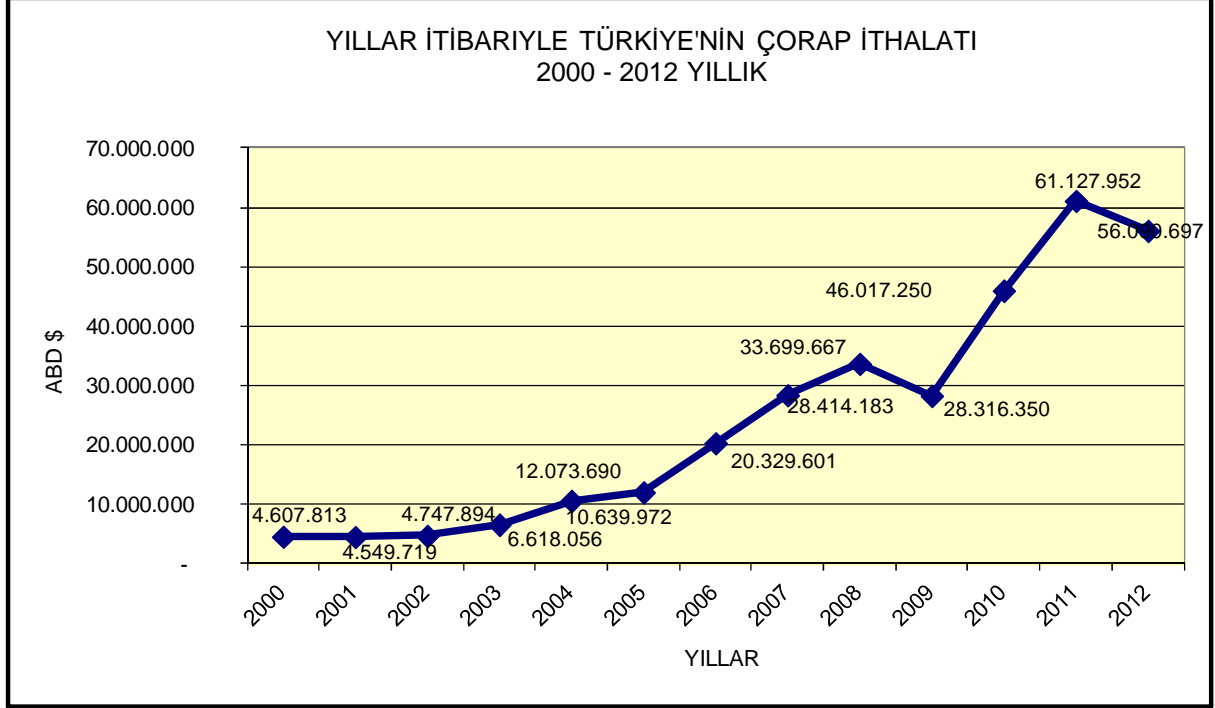
Bu arada, 2000 yılından 2012 yılına Türkiye'nin çorap ihracatı yıllık ortalama %12 artış kaydederken, ithalatın yıllık ortalama %26,2 oranında arttığı hesaplanmıştır. Dolar bazında sektörel ihracat ve ithalat rakamları birbirine yakın olmamakla birlikte, ithalatın ihracattan daha yüksek oranlı artması sektör adına olumsuz bir gelişme olarak nitelenebilir.

2000 yılından 2012 yılına Türkiye'nin çorap ithalatına ilişkin veriler ile yıllık değişimler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE'NİN ÇORAP İTHALATI 2000 - 2012		
	İthalat	Değişim %
2000	4.607.813	
2001	4.549.719	- 1,3
2002	4.747.894	4,4
2003	6.618.056	39,4
2004	10.639.972	60,8
2005	12.073.690	13,5
2006	20.329.601	68,4
2007	28.414.183	39,8
2008	33.699.667	18,6
2009	28.316.350	- 16,0
2010	46.017.250	62,5
2011	61.127.952	32,8
2012	56.090.697	- 8,2

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Türkiye'nin 2000'li yıllarda çorap dış ticaretine ilişkin bir grafik aşağıda verilmektedir.

Çorap İthalatının Örne Konfeksiyon İthalatındaki Payı

Yıllar içerisinde Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı artarken gereksinimler, hızlı moda ve global eğilimler doğrultusunda ithalat da artmıştır. Örne konfeksiyon ürün grubunda ithalat 2000 yılında 111,9 milyon dolar iken, 2012 yılında hemen hemen sekiz katına çıkarak 843,4 milyon dolara yükselmiştir. 843,4 milyon dolarlık örme konfeksiyon ithalatı içerisinde 56,1 milyon dolarlık çorap ihracatının payı %6,7'dir. Bu pay, 2000 yılında %4,1 iken yıllar itibarıyla dalgalanarak kah %3,8'e inmiş kah %5,6'ya çıkmış, ama 2012 yılında %6,7 ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır.

Türkiye'nin örme hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı 2012 yılında 2011 yılına kıyasla %22,3 oranında azalırken, çorap ithalatının sadece %8,2 oranında azalması, bu ürün grubunun örme hazır giyim ve konfeksiyon ithalatındaki payının %5,6'dan %6,7'ye yükselmesine sebebiyet vermiştir.

2000 yılından 2012 yılına çorap ithalatının Türkiye toplam örme konfeksiyon ithalatındaki payı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

ÇORAP İTHALATININ			
ÖRME KONFEKSİYON İTHALATI İÇERİSİNDEKİ PAYI			
Birim : \$			
YILLAR	ÖRME KONFEKSİYON İTHALATI	ÇORAP İTHALATI	ÇORAP İTHALATININ PAYI %
2000	111.926.789	4.607.813	4,1
2001	83.730.542	4.549.719	5,4
2002	90.724.204	4.747.894	5,2
2003	140.507.688	6.618.056	4,7
2004	224.453.755	10.639.972	4,7
2005	252.710.518	12.073.690	4,8
2006	374.777.588	20.329.601	5,4
2007	539.045.378	28.414.183	5,3
2008	761.127.204	33.699.667	4,4
2009	752.709.225	28.316.350	3,8
2010	1.007.370.733	46.017.250	4,6
2011	1.084.866.422	61.127.952	5,6
2012	843.393.179	56.090.697	6,7

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Ürün Bazında Çorap İthalatı

2012 yılında Türkiye'ye en fazla ithal edilen çoraplar, 61 15 21 00 00 00 GTİP'li sentetik liflerden, tek katı 67 desiteks'ten ince külotlu çoraplar ve taytlar olmuştur. Bu tür çorapların ithalatı 2011 yılına kıyasla %11 oranında azalarak 21,1 milyon dolardan 18,8 milyon dolara gerilemiş, ürün grubunun toplam çorap ithalatında payı %34 olmuştur.

İthal edilen ikinci önemli çorap çeşidi 61 15 95 00 00 00 GTİP'li pamuklu örme çoraplardır ki bu grup aynı zamanda Türkiye'den en fazla ihraç da edilen gruptur. 2012 yılında %9 düşüşle 13,4 milyon dolarlık ithalat yapılmıştır. Ürün grubunun toplam ithalatta payı %24'tür.

2012 yılında ithalatı en yüksek oranlı artan çoraplar, %32 artışla 1,9 milyon dolarlık ithalat yapılan 61 15 99 00 00 00 GTİP'li dokumaya elverişli diğer liflerden külotlu çorap, varis çorabı, bayan uzun ve dizaltı çorap haricindeki diğer çoraplar, %32 artışla 1,6 milyon dolarlık ihracat yapılan 61 15 96 91 00 00 GTİP'li sentetik liflerden kadın çorapları ve %30 artışla 3,1 milyon dolarlık ithalat yapılan 61 15 22 00 00 00 GTİP'li sentetik liflerden bayan külotlu çoraplar olmuştur.

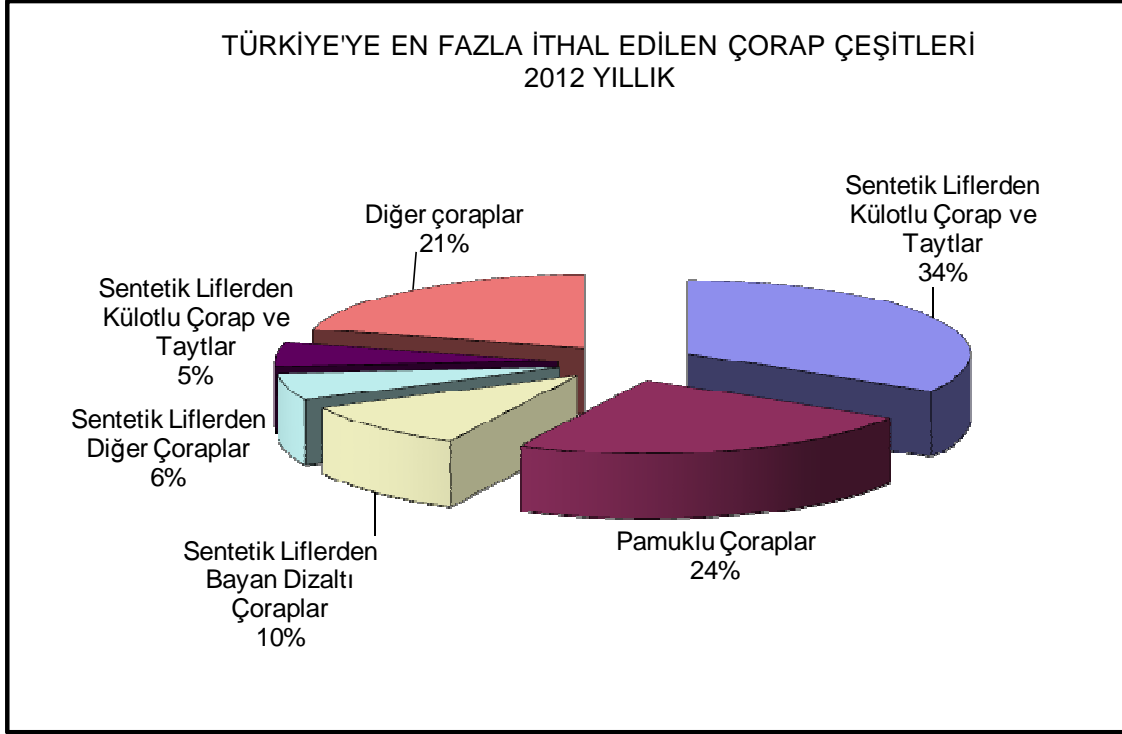
ÜRÜN BAZINDA TÜRKİYE'NİN ÇORAP İTHALATI					
2011 - 2012 YILLIK					
GTİP	KAPSAM	2011 YILLIK DEĞER (\$)	2012 YILLIK DEĞER (\$)	2011/12 DEĞİŞİM DEĞER (%)	TOPLAMDA PAY %
61152100000	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Sentetik Liflerden (Tek Kat Desiteks <67) (Örme)	21.113.184	18.823.646	- 11	34
61159500000	Çorap; Pamuktan (Örme)	14.629.483	13.372.580	- 9	24
611530110000	Çorap; Kadınlar İçin Diz Altı Çorap; Sentetik Liflerden (Tek Katı <67 Desiteks) (Örme)	6.377.349	5.801.147	- 9	10
611596990000	Çorap; Sentetik Liflerden Diğer Çoraplar (Örme)	4.206.949	3.327.701	- 21	6
611522000000	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Sentetik Liflerden (Tek Kat Desiteks >67) (Örme)	2.375.300	3.086.555	30	6
611510100000	Çorap; Dereceli Olarak Baskı Yapan Sentetik Liflerden Varis Çorapları (Örme)	2.896.501	2.909.192	0	5
611599000000	Diğer Çoraplar; Dokunabilir Diğer Maddeden (Örme)	1.455.604	1.924.129	32	3
611596910000	Çorap; Sentetik Liflerden Kadın Çorapları (Örme)	1.206.222	1.593.429	32	3
611529000012	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Pamuktan (Örme)	1.785.019	1.402.391	- 21	3
611596100000	Çorap; Sentetik Liflerden Diz Altı Çorapları (Varis Çorapları Hariç) (Örme)	1.078.453	1.308.298	21	2
611529000019	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Dokumaya Elverişli Diğer Maddelerden (Örme)	1.633.707	744.857	- 54	1
611530190000	Çorap; Kadınlar İçin Uzun Çorap; Sentetik Liflerden (Tek Katı <67 Desiteks) (Örme)	764.024	651.991	- 15	1
611594000000	Çorap; Yünden Veya İnce Hayvan Kılırlarından (Örme)	550.343	448.897	- 18	1
611529000011	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Suni Liflerden (Örme)	392.573	296.272	- 25	1
611510900000	Çorap; Dereceli Olarak Baskı Yapan Diğer Maddelerden Varis Çorapları (Örme)	493.558	243.149	- 51	0,4
611530900019	Çorap; Kadınlar İçin Uzun Çorap; Dokumaya Elverişli Diğer Maddelerden (Tek Katı <67 Desiteks) (Örme)	78.807	76.379	- 3	0,1
611529000013	Çorap, Külütlü Ve Taytlar; Yünden/İnce Hayvan Kılırlarından (Örme)	54.628	66.645	22	0,1
611530900011	Çorap; Kadınlar İçin Diz Altı Çorap; Dokumaya Elverişli Diğer Maddelerden (Tek Katı <67 Desiteks)	36.248	13.439	- 63	0,0
TOPLAM ÇORAP İTHALATI		61.127.952	56.090.697	- 8	6
TOPLAM ÖRME KONFEKSİYON İTHALATI		1.084.866.422	843.393.179	- 22	
ÇORAP İTHALATININ PAYI %		5,6	6,7		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

Diğer yandan, 61 15 30 90 00 11 GTİP'li dokumaya elverişli diğer maddelerden bayan dizaltı çoraplar ve 61 15 29 00 00 19 GTİP'li dokumaya elverişli diğer maddelerden bayan külotlu çoraplar ise 2012 yılında ithalatı yüksek oranlı olarak azalan çorap çeşitleri olmuşlardır. 61 15 30 90 00 11 GTİP'li dokumaya elverişli diğer maddelerden bayan dizaltı çorapların ithalatı %63 düşüşle 13,4 bin dolara gerilerken, 61 15 29 00 00 19 GTİP'li dokumaya elverişli diğer maddelerden

bayan külotlu çorapların ithalatı %54 oranında azalarak 1,6 milyon dolardan 744,9 bin dolara düşmüştür.

İthalatın mamül bazında dağılıma ilişkin grafik aşağıda verilmektedir.

Çorap İthalatında Başlıca Tedarikçiler

2012 yılında Türkiye'ye 71 ülkeden çorap ithalatı yapılmıştır. En fazla ithalat yapılan ülkeler İtalya, Çin Halk Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Bangladeş ve Almanya olarak sıralanmaktadır. 56,1 milyon dolarlık çorap ithalatının %31'lik bölümü 17,2 milyon dolar bedel ile İtalya'dan, %18'lik bölümü ise 10 milyon dolar bedel ile Çin'den ithal edilmiştir. İtalya'dan çorap ithalatı 2011 yılına kıyasla %3 oranında artmıştır. Çin'den ithalat ise %22 oranında azalmıştır.

Üçüncü tedarikçi Slovak Cumhuriyeti'nden 2012 yılında %18 düşüşle 5,2 milyon dolarlık ithalat yapılırken, dördüncü tedarikçi Bangkadeş'ten %2 artışla 4,7 milyon dolar değerinde ve Almanya'dan %16 düşüşle 3,2 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. Slovak Cumhuriyeti'nden yapılan çorap ithalatının Türkiye toplam çorap ithalatında payı %9, Bangladeş'in payı %8 ve Almanya'nın payı %6'dır.

56,1 milyon dolarlık çorap ithalatının %95'i ilk yirmi tedarikçi ülkeden gerçekleştirilmektedir.

En fazla ithalat yapılan ilk yirmi ülke içerisinde ondördüncü sırada Arnavutluk %12485 gibi çok yüksek oranlı bir ithalat artışı dikkat çekmektedir. Arnavutluk'tan çorap ithalatı 2011 yılında 5,3 bin dolar iken 2012 yılında yüzyirmialtı katına çıkarak 672 bin dolara yükselmiştir. %133 artışla 539,1 bin dolarlık ithalat yapılan Kuzey

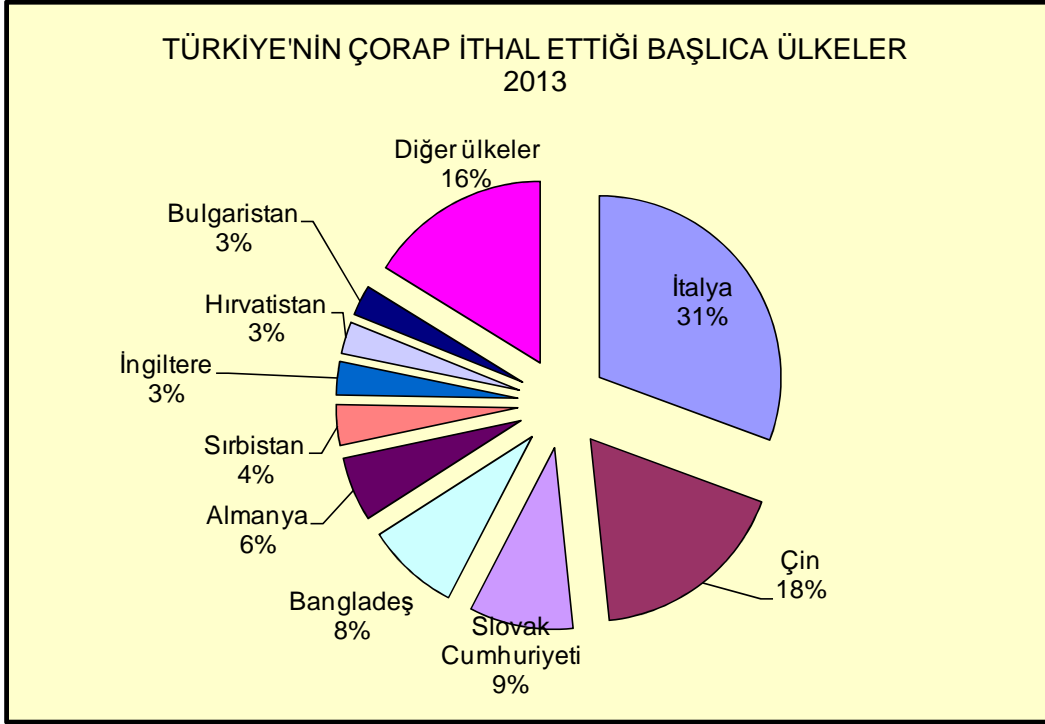
Afrika ülkesi Mısır ve %17 artışla 702,4 bin dolarlık ithalat yapılan İsviçre, 2012 yılında çorap ithalatının yüksek oranlı arttığı diğer ülkelerdir.

Hırvatistan, Belçika, İspanya, Polonya ve Portekiz ise 2012 yılında çorap ithalatının %4 ile %33 arasında değişen oranlarda azaldığı diğer önde gelen tedarikçilerdir.

Türkiye'nin 2012 yılında en fazla çorap ithal ettiği ülkeler ile pazar payları, izleyen tablo ve grafikten görülebilir.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA ÇORAP İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
2010 - 2012 YILLIK				
\$ SIRALI				
ÜLKELER	2011 DEĞER (\$)	2012 DEĞER (\$)	2011/2012	PAY
			DEĞİŞİM %	
İtalya	16.748.501	17.173.203	3	31
Çin	12.755.601	9.958.459	- 22	18
Slovak Cumhuriyeti	6.299.703	5.192.546	- 18	9
Bangladeş	4.580.130	4.657.079	2	8
Almanya	3.815.660	3.215.417	- 16	6
Sırbistan	2.255.113	2.033.993	- 10	4
İngiltere	1.510.142	1.656.939	10	3
Hırvatistan	1.701.135	1.598.922	- 6	3
Bulgaristan	1.331.142	1.519.399	14	3
Litvanya	820.893	890.798	9	2
Endonezya	719.292	790.625	10	1
Pakistan	645.854	749.897	16	1
İsviçre	601.412	702.398	17	1
Arnavutluk	5.340	672.045	12.485	1
Mısır	231.543	539.120	133	1
Belçika	721.652	480.673	- 33	1
İspanya	435.314	417.901	- 4	1
Polonya	528.341	393.739	- 25	1
Portekiz	428.070	354.243	- 17	1
B.A.E.	279.381	284.511	2	1
İlk 20 Ülke Toplamı	56.414.219	53.281.907	- 6	95
Türkiye Toplam Çorap İthalatı	61.127.952	56.090.697	- 8	100
20 Ülkenin Payı %	92	95		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Mayıs 2013

V. Değerlendirme

Çorap sanayi Türk hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün gerek üretim gerekse ihracat anlamında önemli bir alt sektördür. Hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün 1980'li yıllardan bu yana gösterdiği gelişim paralelinde gelişen çorap sektörü başarılı ihracat performansı ile bugün Türkiye'yi Çin Halk Cumhuriyeti ve İtalya'nın ardından dünyanın 3. büyük çorap ihracatçısı konumuna getirmiştir.

Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının %75'inin yapıldığı 27 AB ülkesinde 2012 yılı boyunca süregelen ekonomik durgunluğa rağmen, Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının %0,8 artışla 15,8 milyar dolara yükseldiği 2012 yılında, çorap ihracatının %6,1 oranında azalarak 1 milyar doların altına düşmesi ihracat performansı anlamında olumsuz bir gelişme olarak nitelendirilebilir. %6,1'lik düşüş çorap ihracatının Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payını da %12,6'dan %11,8'e düşürmüştür.

Aynı yıl, uluslararası kaynaklı istatistiklere göre dünya çorap ihracatı da %5 oranında azalmıştır. İtalya, Almanya, Hollanda, Pakistan, Belçika, Kore Cumhuriyeti, Meksika gibi önde gelen çorap ihracatçısı ülkelerin ihracatlarında %17'lere varan düşüşler olmuştur. Dahası Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya gibi en büyük çorap ithalatçısı ülkelerin ithalatında %19'lara varan daralmalar yaşanmıştır. Global pazarda bu gelişmeler olurken, Türkiye'nin çorap ihracatında da azalma olması hiç kuşkusuz beklenmedik bir gelişme değildir.

Öte yandan, Türkiye'nin çorap ihracatındaki performans düşüşünün esas itibarıyla -yaklaşık 40 milyon dolara denk gelen- %33'lük kaybın olduğu Fransa'dan, -yaklaşık 15 milyon dolara denk gelen -%7'lik kaybın olduğu Almanya'dan ve -yine

yaklaşık 12 milyon dolara denk gelen- %30'luk kaybın olduğu İtalya'dan kaynaklandığı bu raporun " Çorap İhracatında Başlıca Pazarlar" bölümünde yer alan istatistiklerden anlaşılmaktadır.

Fransa, Almanya ve İtalya pazarında verilen toplam 67 milyon dolarlık (40 +15 +12 milyon dolar) kayıp, 2012 yılında 2011'e verilen Türkiye toplam çorap ihracatında verilen 64,9 milyon dolarlık (991,9 milyon dolar – 1.056,7 milyon dolar) kaybın biraz üzerindedir. İngiltere, ABD, Polonya, Birleşik Arap Emirlikleri, Romanya gibi ülkelere ihracatta kaydedilen artışların da kaybı karşılayamadığı anlaşılmaktadır.

Ancak, 2013 yılının Ocak-Mart ilk üç aylık dönemi itibarıyla gerek hazır giyim ve konfeksiyon sektörü gerekse çorap sanayi açısından olumlu ihracat performans göstergeleri sözkonusudur. İhracatçı Birlikleri'nin kayıt rakamlarına göre, yılın ilk çeyreğinde Türkiye genel ihracatı % 3,3 oranında artışla 36,5 milyar dolara yükselirken, hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2011 yılının ilk çeyrek dönemine kıyasla %8,1 oranında artarak 4,3 milyar dolara yükselmiştir. Aynı zaman diliminde çorap ihracatı ise %13,1 oranında artarak 216,7 milyon dolardan 245,1 milyon dolara yükselmiştir.

Türkiye genel ihracatı %3,3 oranında artarken hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının daha yüksek oranlı (%8,1) artması, sektörün 2012 yılının ilk üç ayında gayet olumlu bir ihracat performansı gösterdiğini ortaya koymaktadır. Diğer yandan, hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı %8,1 oranında artarken çorap ihracatının %13,1 oranında çift haneli artması, çorap ihracatı için daha da iyi bir performans göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Almanya, Fransa ve İtalya gibi 2012 yılında önemli kayıplar verilen pazarlarda 2013 Ocak-Mart döneminde %33'lere varan artışlar dikkat çekmektedir. Rusya Federasyonu, Hollanda, Polonya, Slovak Cumhuriyeti gibi ülkelere çorap ihracatı %39,6 ile %60,9 arasında değişen oranlarda artışlar olması da gayet olumlu gelişmeler olarak değerlendirilmektedir.

Netice itibarıyla, 2012 yılında Türkiye'nin çorap ihracatında bir miktar performans kaybı olduysa da, 2013 yılının Ocak-Mart ilk üç ayı itibarıyla olumlu performans göstergeleri alınmaktadır.

Berna Türkant

İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat
Şube Şefi
Mayıs 2013

Önemli Not: "İTKİB Genel Sekreterliği" kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.